Dosarul nr. 2-825/2026

JUDECĂTORIA CHIŞINĂU
SEDIUL CENTRU

H O T Ă R Â R E
în numele Legii

Dispozitivul hotărârii pronunţat public
la data de 23 iunie 2026 *municipiul Chişinău*

Judecătoria Chişinău, sediul Centru
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul *Eugenia Culinca*
Grefier *Aurelia Pencovschi, Vanesa Malcic*

examinând în sediul instanţei, în şedinţă de judecată publică, cauza civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale,

a c o n s t a t a t:

Argumentele participanţilor la proces:

1. La data de 21.01.2026, ***** s-a adresat cu cererea de chemare în judecată către Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova privind constatarea faptului încălcării dreptului la judecarea cauzei în termen rezonabil, repararea prejudiciului moral cauzat şi încasarea cheltuielilor de judecată.

2. În motivarea cererii de chemare în judecată, reclamantul a indicat că, la data de 26.12.2016, organul de urmărire penală al SPIA al MAI a pornit în privinţa sa urmărirea penală în cauza nr. 2016550090, în baza art. 325 alin. (1) Cod penal, iar la data de 27.12.2016 a fost recunoscut în calitate de bănuit pentru comiterea infracţiunii respective. La 28.12.2016, reclamantul a fost reţinut în temeiul art. 166 Cod de procedură penală pentru un termen de 72 de ore, ulterior, la 30.12.2016, fiindu-i înaintată învinuirea.

A indicat că, la data de 24.02.2017, cauza penală a fost expediată cu rechizitoriu în instanţa de judecată, iar prin sentinţa Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23.11.2018, a fost recunoscut vinovat de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani şi amendă în mărime de 112.500 lei, executarea pedepsei cu închisoarea fiind suspendată condiţionat în temeiul art. 90 Cod penal pe un termen de 3 ani.

Prin decizia Curţii de Apel Chișinău din 27.02.2019, apelul avocatului a fost respins, fiind menţinută sentinţa primei instanţe. Ulterior, prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 02.07.2019, recursul apărării a fost admis, decizia Curţii de Apel Chișinău din 27.02.2019 a fost casată, iar cauza penală a fost expediată la rejudecare. Prin decizia Curţii de Apel Chișinău din 02.03.2023, apelul apărării a fost din nou respins, iar prin decizia Curţii Supreme de Justiţie din 23.07.2025, ***** a fost achitat de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod penal, pe motiv că, fapta acestuia nu întruneşte elementele infracţiunii.

Reclamantul a susţinut că, încă de la faza incipientă a procesului penal, prin reţinerea sa în temeiul art. 166 Cod de procedură penală şi prin înaintarea învinuirii, cauza penală a dobândit caracterul unei proceduri cu impact direct asupra libertăţii individuale. În asemenea cauze, normele Codului de procedură penală prevăd obligaţia ca urmărirea penală şi judecarea cauzelor penale în care au existat persoane arestate să se efectueze de urgenţă şi în mod preferenţial, tocmai pentru a preveni ca o măsură privativă de libertate, fie ea şi temporară, să fie urmată de o procedură judiciară prelungită şi lipsită de diligenţă.

În acest sens, reclamantul a invocat prevederile art. 20 alin. (3) Cod de procedură penală, reţinând că, exigenţa celerităţii şi prioritizării nu este condiţionată exclusiv de menţinerea continuă a arestului până la finalul judecării cauzei, ci decurge din faptul obiectiv că libertatea fizică a persoanei a fost afectată în faza urmăririi penale, iar acuzaţia penală în sine presupune un risc major pentru drepturile fundamentale ale învinuitului.

Reclamantul a susţinut că, chiar dacă la momentul examinării cauzei în instanţă nu mai era arestat, caracterul iniţial al cauzei, în care s-a recurs la măsuri privative de libertate, impunea autorităţilor obligaţia de a trata procedura cu prioritate şi diligenţă sporită, întrucât afectarea libertăţii fizice nu poate fi separată artificial de protecţia dreptului la judecarea într-un termen rezonabil.

Totodată, reclamantul a indicat că, în cadrul urmăririi penale, precum şi în cadrul cercetării judecătoreşti, atât în prima instanţă, cât şi în apel şi recurs, în repetate rânduri, a pledat nevinovat, solicitând scoaterea sa de sub urmărire penală şi, ulterior, achitarea sa. În opinia reclamantului, acest fapt demonstrează că, nu a contribuit în niciun fel la prelungirea procedurilor, ci, dimpotrivă, a solicitat constant soluţionarea cauzei prin achitare, semnalând încă din fazele incipiente lipsa elementelor constitutive ale infracţiunii.

Potrivit reclamantului, comportamentul său procesual a fost loial şi activ, iar diligenţa manifestată în exercitarea dreptului la apărare exclude orice atribuţie privind tergiversarea cauzei. La solicitările sale de scoatere de sub urmărire penală şi de achitare a răspuns doar Curtea Supremă de Justiţie, care, abia la data de 23.07.2025, după mai bine de 8 ani şi jumătate, a dispus achitarea sa.

Reclamantul a susţinut că, în cadrul cercetării judecătoreşti, fiind constatat caracterul îndelungat al cercetărilor, în condiţiile în care probele prezentate indicau absenţa elementelor unei infracţiuni, procuratura şi, ulterior, instanţele de judecată au continuat în mod neîntemeiat, pentru un termen de peste 8 ani şi jumătate, investigarea şi examinarea cazului, pentru ca, în final, instanţa supremă să dispună achitarea sa.

În lipsa oricărei complexităţi reale a cauzei şi în contextul în care învinuitul a solicitat în repetate rânduri achitarea, reclamantul a apreciat că, această durată excesivă nu poate fi explicată în mod obiectiv, fiind expresia unei insuficiente diligenţe a autorităţilor în stabilirea situaţiei de fapt. În opinia sa, faptul că, soluţia de achitare a fost dispusă pe motiv că fapta nu întruneşte elementele infracţiunii confirmă că întregul parcurs procesual a fost determinat de o eroare de calificare factuală şi juridică menţinută în timp, cu consecinţe grave asupra drepturilor sale fundamentale.

Reclamantul a indicat că, începând cu data de 23.07.2025, când a fost dispusă achitarea sa din motiv că fapta nu întruneşte elementele infracţiunii, a dobândit dreptul de a solicita aplicarea prevederilor Legii nr. 87 din 21.04.2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, pentru încălcarea termenului rezonabil de cercetare şi examinare a cauzei penale.

În calitate de probe care confirmă încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale nr. 2016550090, reclamantul a invocat actele procesuale şi judiciare aferente cauzei, inclusiv ordonanţa privind pornirea urmăririi penale, ordonanţa privind recunoaşterea în calitate de bănuit, actele privind reţinerea şi arestul la domiciliu, ordonanţele de punere sub învinuire,

procesele-verbale de audiere şi confruntare, cererile şi demersurile apărării, sentinţa primei instanţe, apelul şi recursul apărării, deciziile Curţii de Apel Chișinău, decizia Curţii Supreme de Justiţie prin care cauza a fost remisă la rejudecare, precum şi decizia Curţii Supreme de Justiţie din 23.07.2025 prin care acesta a fost achitat.

Reclamantul a mai susţinut că, urmare a încălcării termenului rezonabil de anchetare a cauzei penale, a suferit un prejudiciu moral considerabil, invocând dreptul garantat de art. 53 alin. (2) din Constituţie şi solicitând compensarea suferinţelor psihice provocate.

În acest context, acesta a arătat că acţiunile reprezentanţilor organului de urmărire penală al Centrului Naţional Anticorupţie, ale procurorilor din cadrul Procuraturii Anticorupţie şi ale instanţelor de judecată, desfăşurate pe parcursul unei perioade îndelungate, în care a fost urmărit penal, de la 26.12.2016 până la 23.07.2025, în timp ce, potrivit susţinerilor sale, evident nu existau elementele faptei penale care i-au fost incriminate, justifică pretenţia privind repararea prejudiciului moral.

Reclamantul a susţinut că, bucurându-se în familie şi societate de o reputaţie impecabilă, a suferit grav în urma acţiunilor organelor de urmărire penală, ale procuraturii şi instanţelor judecătoreşti, care ar fi admis tergiversarea neîntemeiată a procesului penal şi ar fi încălcat prevederile art. 20 alin. (3) Cod de procedură penală. Aceste circumstanţe i-ar fi cauzat stres legat de soarta incertă şi perspectiva reală de a fi pedepsit penal, precum şi suferinţe emoţionale grave.

În consecinţă, reclamantul a considerat că despăgubirea adecvată pentru suferinţele morale suportate constituie suma de 200.000 lei**,** cu titlu de remediu pentru compensarea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale nr. 2016550090.

Reclamantul a mai susţinut că, în speţă, este prezentă o eroare gravă manifestată de reprezentanţii organului de urmărire penală al Centrului Naţional Anticorupţie, de procurori şi de instanţele de judecată, care ar fi încălcat principiul potrivit căruia nicio persoană nevinovată nu poate fi trasă la răspundere într-o perioadă nerezonabil de îndelungată. În opinia sa, o anchetă penală efectivă presupune nu doar acumularea probelor, ci şi verificarea corectă şi la timp a apărărilor formulate de învinuit şi excluderea unor acuzaţii neîntemeiate într-un interval de timp rezonabil, ceea ce nu s-ar fi realizat în prezenta cauză.

De asemenea, reclamantul a arătat că, în cazul său, a fost nevoie de peste 8 ani şi jumătate pentru ca să demonstreze ilegalitatea tragerii sale la răspundere penală, situaţie pe care o consideră inacceptabilă într-un stat de drept, în care drepturile şi libertăţile fundamentale ale omului trebuie primordial apărate şi garantate. Pe parcursul cercetărilor în cadrul procesului penal, i-ar fi fost create obstacole morale şi fizice, pierderi de timp, consum de energie, stres şi suferinţă psihică în perioada aflării sub urmărire penală şi a cercetării judecătoreşti. Acesta a indicat că, a fost nevoit să se prezinte la organul de urmărire penală şi la instanţele de judecată, să răspundă la întrebări, să se conformeze citaţiilor, să menţină legătura cu apărătorul său şi să facă faţă unui climat de suspiciune şi presiune psihologică. Potrivit reclamantului, aceste obligaţii i-au îngrădit libertatea de organizare a vieţii cotidiene, i-au consumat resurse de timp şi energie şi au generat perturbări semnificative în relaţiile de familie. Durata excesivă a procesului penal ar fi amplificat sentimentul de nesiguranţă, neputinţă şi vulnerabilitate, reclamantul fiind supus timp de mai bine de opt ani şi jumătate unui risc real de a fi condamnat penal.

În evaluarea prejudiciului moral, reclamantul a considerat relevant şi faptul că, în două rânduri, instanţele de apel au pronunţat hotărâri de condamnare împotriva sa, ceea ce, în opinia acestuia, a făcut ca riscurile juridice să devină actuale, iar nu doar potenţiale. Acesta a invocat, între altele, obligaţia de plată a amenzii penale, perspectiva executării silite, riscul aplicării sechestrului asupra conturilor sau altor mijloace financiare, precum şi imposibilitatea reorganizării vieţii personale pe termen mediu, în condiţiile incertitudinii cu privire la rezultatul definitiv al procesului penal.

Reclamantul a apreciat că, toate aceste consecinţe, fără a pune în discuţie legalitatea actelor procesuale în sine, au contribuit la starea psihologică şi socială generată de caracterul îndelungat al procesului. Durata excesivă a procedurii ar fi acţionat ca un factor de multiplicare a prejudiciului moral, menţinându-l pe reclamant pentru o perioadă îndelungată într-o stare de tensiune continuă şi lipsă de perspectivă.

De asemenea, reclamantul a subliniat că, în faza iniţială a procesului penal, a fost supus măsurii arestului, fapt care, în opinia sa, a amplificat nivelul de stres şi disconfort psihic resimţit. Experienţa privării de libertate ar fi conferit procedurii penale un impact emoţional mai accentuat, iar durata excesivă a procesului penal ar fi prelungit starea de anxietate, nesiguranţă şi tensiune psihică.

Cu referire la încălcarea art. 6 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, reclamantul a susţinut că, în faza urmăririi penale şi a cercetării judecătoreşti, nu a beneficiat de o anchetă eficientă într-un termen rezonabil, astfel cum aceasta este definită în jurisprudenţa constantă a Curţii Europene a Drepturilor Omului. În acest sens, acesta a invocat faptul că plângerile şi cererile prin care solicita anexarea probelor care, în opinia sa, demonstrau lipsa elementelor faptei infracţionale imputate au rămas neauzite până la soluţionarea definitivă a cauzei.

În ceea ce priveşte cuantumul de 200.000 lei solicitat cu titlu de prejudiciu moral, reclamantul a invocat „Recomandarea privind satisfacţia echitabilă”, exprimată de Preşedintele Curţii Supreme de Justiţie şi Şeful adjunct al Direcţiei Agent Guvernamental a Ministerului Justiţiei, publicată în Buletinul Curţii Supreme de Justiţie nr. 8–9/2012, care indica, cu titlu orientativ, pentru violarea art. 6 CEDO, o satisfacţie morală cuprinsă între 1.000 şi 7.000 euro.

Reclamantul a considerat însă că această recomandare este învechită, întrucât valorile indicate datează din anul 2012, iar până în anul 2026 au avut loc transformări economice semnificative, inclusiv procese inflaţioniste şi creşterea preţurilor la bunuri şi servicii. În opinia sa, criteriul funcţional al satisfacţiei echitabile, respectiv acela de a reprezenta o compensaţie rezonabilă pentru prejudiciul moral suferit, impune adaptarea valorilor la contextul social-economic actual.

Prin urmare, reclamantul a susţinut că solicitarea privind compensarea prejudiciului moral în cuantum de 200.000 lei se încadrează în criteriul echităţii şi proporţionalităţii, ţinând cont de durata procedurii penale, intensitatea prejudiciului moral, măsurile privative de libertate aplicate în faza iniţială, existenţa hotărârilor de condamnare ulterior desfiinţate, soluţia definitivă de achitare şi necesitatea ca despăgubirea acordată să aibă o valoare reparatorie efectivă, iar nu una pur formală.

3. *Reprezentantul Ministerului Justiţiei, prin referinţa depusă la data de 18 mai 2026*, a pledat pentru respingerea integrală a cererii de chemare în judecată, calificând drept nefondată pretenţia reclamantului privind încasarea prejudiciului pretins a fi cauzat prin încălcarea dreptului la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale.

În susţinerea poziţiei sale, reprezentantul pârâtului a invocat, în esenţă că, durata examinării cauzei penale nu poate fi apreciată în mod abstract, ci urmează a fi raportată la circumstanţele concrete ale acesteia, inclusiv la complexitatea cauzei, volumul şi natura probatoriului administrat, numărul participanţilor la proces, precum şi la conduita instanţelor şi a participanţilor la procedură.

Totodată, a indicat că, potrivit raportului motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil de examinare a cauzei penale, prezentat de Judecătoria Chișinău, durata procedurii s-a încadrat în limite rezonabile, iar instanţele judecătoreşti au întreprins măsurile necesare pentru examinarea cauzei cu diligenţă şi cu respectarea drepturilor procesuale ale tuturor participanţilor. Intervalele dintre şedinţele de judecată au fost determinate de circumstanţe obiective, de necesitatea administrării complete a probatoriului şi de asigurarea efectivă a dreptului la apărare.

Un argument distinct invocat de pârât a vizat conduita reclamantului în cadrul procedurii. În acest sens, a menţionat că reclamantul nu s-a prezentat la mai multe şedinţe de judecată — 7 şedinţe în faţa primei instanţe, 2 şedinţe în procedura de apel şi alte 5 şedinţe în cadrul rejudecării cauzei în apel — împrejurare care a determinat acordarea unor noi termene şi a contribuit, în mod obiectiv, la prelungirea duratei examinării cauzei. Prin urmare, durata procedurii nu poate fi imputată exclusiv autorităţilor judiciare, fiind necesar să fie luată în considerare şi conduita procesuală a reclamantului.

De asemenea, reprezentantul Ministerului Justiţiei a susţinut că, necesitatea respectării termenului rezonabil nu poate fi disociată de obligaţia instanţei de a asigura un proces echitabil şi de a garanta exercitarea efectivă a drepturilor procedurale ale participanţilor. Astfel, amânările determinate de neprezentarea reclamantului şi acordarea unor noi termene nu pot fi considerate, prin ele însele, tergiversări nejustificate, în condiţiile în care acestea au fost necesare pentru asigurarea dreptului de participare şi a dreptului la apărare.

În acelaşi context, reprezentantul pârâtului a relevat că, reclamantul dispunea de instrumentele procesuale prevăzute de legislaţie pentru a solicita accelerarea examinării cauzei în situaţia în care aprecia că exista riscul depăşirii termenului rezonabil, însă un asemenea demers a fost formulat abia în anul 2026. Această circumstanţă a fost invocată ca element relevant în aprecierea conduitei reclamantului şi a modului în care acesta a perceput, pe parcursul procedurii, durata examinării cauzei.

Cu privire la prejudiciul moral solicitat, reprezentantul pârâtului a susţinut că, suma de 200.000 lei pretinsă de reclamant nu este justificată prin circumstanţe concrete şi nu este susţinută prin argumente care să permită stabilirea existenţei şi întinderii unui asemenea prejudiciu. În opinia pârâtului, afirmaţiile referitoare la stres, anxietate, nelinişte şi afectarea imaginii personale nu sunt suficiente, în lipsa constatării unei încălcări a dreptului la examinarea cauzei într-un termen rezonabil, pentru angajarea răspunderii statului şi acordarea unei compensaţii băneşti.

În acest sens, a subliniat că, acordarea prejudiciului moral în temeiul Legii nr. 87 nu intervine automat, iar cuantumul eventualei compensaţii trebuie să fie raportat la circumstanţele concrete ale cauzei, la natura încălcării constatate şi la consecinţele efectiv suportate de reclamant. Or, în speţă, pârâtul a considerat că nu sunt întrunite condiţiile pentru constatarea unei încălcări a dreptului garantat de lege şi, respectiv, nici pentru acordarea sumei solicitate cu titlu de prejudiciu moral.

Prin urmare, reprezentantul Ministerului Justiţiei şi-a întemeiat concluzia pe faptul că, durata procedurii penale a fost justificată de particularităţile concrete ale cauzei şi că instanţele au manifestat diligenţa necesară în gestionarea acesteia, iar o parte semnificativă a duratei examinării a fost influenţată de conduita procesuală a reclamantului. În aceste condiţii, pârâtul a apreciat că nu există temei pentru reţinerea unei încălcări a dreptului la examinarea cauzei într-un termen rezonabil şi, subsecvent, nici pentru obligarea Ministerului Justiţiei la repararea prejudiciului moral pretins.

4. ***<u>Poziţia părţilor în cadrul şedinţei de judecată.</u>***

În cadrul şedinţei de judecată, reprezentantul reclamantului, avocat Ion Ticu a solicitat admiterea cererii de chemare în judecată în sensul formulat.

Reclamantul, *****, în şedinţă de judecată a reiterat cele invocate în cererea de chemare în judecată, solicitând admiterea integrală a acţiunii.

Fiind prezent în şedinţa de judecată, reprezentantul pârâtului Ministerul Justiţiei al Republicii Moldova, Irina Valiuh a pledat pentru respingerea acţiunii, susţinând poziţia expusă în referinţă.

Intervenientul accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova, în şedinţa de judecată nu a delegat un reprezentant, deşi a fost citat legal despre data, locul şi ora şedinţei de judecată, nu şi-a expus poziţia asupra cererii de chemare în judecată.

Aprecierea instanţei de judecată.

5. Audiind explicaţiile părţii reclamante şi cele ale reprezentantului pârâtului, studiind materialele dosarului, verificând argumentele expuse de reprezentantul reclamantului şi obiecţiile reprezentantului pârâtului expuse în şedinţele de judecată, instanţa de judecată ajunge la concluzia de a admite parţial cererea de chemare în judecată depusă de ***** împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale, pentru următoarele considerente.

6. Articolul 6 §1 din Convenţia Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului şi a Libertăţilor Fundamentale prevede că *orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public şi într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent şi imparţial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor şi obligaţiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzaţii în materie penală îndreptată împotriva sa.*

7. Termenul rezonabil trebuie raportat la fiecare caz în parte, luând în considerare durata procedurii, natura pretenţiilor, complexitatea procesului, comportamentul autorităţilor competente şi al părţilor, dificultatea dezbaterilor, aglomerarea rolului instanţei precum şi exercitarea căilor de atac.

8. Reclamantul, ***** solicită prin cererea înaintată constatarea încălcării dreptului său la examinarea în termen rezonabil a cauzei penale nr. 2016550090, pentru perioada 26.12.2016-23.07.2025.

9. Potrivit art. 2 alin. (1) al Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti nr. 87 din 21.04.2011, *orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti poate adresa în instanţă de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări şi repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condiţiile stabilite de prezenta lege şi de legislaţia procesuală civilă.*

Conform art. 4 alin. (1) din Legea nr. 87 din 21.04.2011, *sarcina probaţiunii lipsei de încălcare a dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti şi a lipsei suportării unui prejudiciu moral îi revine Ministerului Justiţiei, iar sarcina de a dovedi suportarea prejudiciului material cauzat prin această încălcare şi suportarea costurilor şi cheltuielilor de judecată îi revine reclamantului.*

În conformitate cu art. 4 alin. (2) şi (3) din aceiaşi Lege, *(2) Instanţa de judecată care examinează în fond cauza, organul de urmărire penală, autoritatea implicată în proces sau, după caz, executorul judecătoresc ori autoritatea responsabilă de executarea hotărârii judecătoreşti prezintă Ministerului Justiţiei un raport motivat privind modul de respectare a termenului rezonabil şi, după caz, dosarul sau o copie de pe dosar. (3) Raportul privind modul de respectare a termenului rezonabil se prezintă în scris şi va conţine: numele şi prenumele judecătorului, ale reprezentantului autorităţii implicate în proces, ale executorului judecătoresc sau ale reprezentantului autorităţii responsabile de executarea hotărârii judecătoreşti; date despre acţiunile procesuale întreprinse, termenele de realizare şi motivarea acestora; date despre acţiunile procesuale întreprinse în vederea accelerării procedurii de judecare, după caz; alte date relevante privind respectarea termenului rezonabil.*

10. În temeiul cadrului legal evidenţiat instanţa notează că, rezonabilitatea termenului examinării unei cauze urmează să fie apreciat prin prisma unor multiple criterii, precum: complexitatea cauzei, comportamentul reclamantului, comportamentul autorităţilor competente şi miza litigiului pentru partea interesată.

11. Conform art. 6 din Convenţia Europeană a Drepturilor Omului (dreptul la un proces echitabil) se operează cu noţiunea de *termen rezonabil* şi nu cu termen calendaristic. Termenul rezonabil

urmează a fi apreciat în coroborare şi cu termenii prevăzuţi de legislaţia procesuală, fiind stabiliţi în vederea asigurării desfăşurării procesului cu respectarea unor principii fundamentale, cum ar fi: principiul disponibilităţii, principiul contradictorialităţii şi egalităţii în drepturi a participanţilor la proces, principii care în ansamblul lor materializează dreptul părţii la un proces echitabil. Examinarea cauzei în termen rezonabil este doar una din componentele dreptului la un proces echitabil şi nu poate prevala asupra acestuia din urmă.

12. Potrivit art. 20 alin.(1) Cod de procedură penală, *urmărirea penală şi judecarea cauzelor penale se face în termene rezonabile.*

13. Conform jurisprudenţei CtEDO privind aplicarea art. 6 în partea respectării garanţiei procesuale de examinare a cauzei penale în termen rezonabil, perioada care trebuie luată în considerare începe din ziua în care persoana este pusă sub acuzare (cauza Neumeister împotriva Austriei, pct.18). Iar acuzarea în sensul art. 6 par. 1 se poate defini ca „notificare oficială, din partea autorităţii competente, a suspiciunii de a fi săvârşit o infracţiune" (Deweer împotriva Belgiei, pct.46)

14. Din cererea de chemare în judecată rezultă că, *la data de 27.12.2016*, organul de urmărire penală al Serviciului Protecţie Internă şi Anticorupţie al MAI a dispus începerea urmăririi penale pe faptul coruperii active, exprimate prin promisiunea şi oferirea personal unei persoane publice de mijloace băneşti ce nu i se cuvin pentru a îndeplini acţiuni contrar funcţiei sale, infracţiune prevăzută la art. 325 alin. (1) Cod penal, cu atribuirea cauzei penale nr. 2016550090. (f.d. 19, vol. I)

15. La aceeaşi dată - *27.12.2016*, potrivit Ordonanţei de recunoaştere în calitate de bănuit, reclamantul ***** a fost recunoscut în calitate de bănuit, în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) din Codul penal. (f.d. 20, vol. I)

16. La *data de 28.12.2016,* în temeiul Ordonanţei Direcţiei nr. 1 a Direcţiei generale de urmărire penală a Centrului Anticorupţie, s-a dispus reţinerea lui *****, pe un termen de 72 ore. (f.d. 21, vol. I)

17. Conform procesului-verbal de reţinere din 28.12.2016 Gîscă Genadie a fost reţinut în temeiul art. 166 Cod de procedură penală, pe un termen de 72 ore, fiind bănuit de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 325 alin. (l) Cod penal. (f.d. 22-24, vol. I)

18. La *data de 30.12.2016* de către Procuratura Anticorupţie lui ***** i-a fost înaintată învinuirea în cauza penală nr. 2016550090, fiind acuzat de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 325 alin. (l) Cod penal. (f.d. 25, vol. I)

19. Prin încheiere judecătorului Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din *30.12.2016*, a fost admis parţial demersul Procuraturii Anticorupţie, cu privire la aplicarea măsurii preventive - arestarea la domiciliu, în privinţa învinuitului *****, cu calcularea termenului de reţinere a lui ***** în stare de arest la domiciliu începând *cu data de 28.12.2016*, ora 13:25 până la 27.01.2017, ora 13:25. (f.d. 27-32, vol. I)

20. Actele dosarului atestă că, prin decizia Curţii de Apel Chișinău, din *06.01.2017,* a fost casată încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 30.12.2016 şi pronunţată o nouă hotărâre prin care a fost admis demersul procurorului şi s-a aplicat învinuitului *****, măsura preventivă - arestul preventiv pe un termen de 30 de zile, cu eliberare mandatului de arest preventiv. (f.d. 33, vol. I)

21. La *data de 09.01.2017*, ***** s-a adresat Procurorului în cadrul Procuraturii Anticorupţie, cu cerere în ordine art. 244-245 Cod de procedură penală, totodată solicitând ca procurorul să soluţioneze cererea într-un termen restrâns pentru a-i acorda posibilitate părţii apărării să conteste ordonanţa pe care o va emite procurorul, în cazul în care nu va fi de acord. (f.d. 51-57, vol. I)

22. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din *24.01.2017*, a fost dispusă înlocuirea măsurii preventive, şi s-a aplicat învinuitului ***** - arest la domiciliu pe un termen de 30 de zile, din data pronunţării încheierii - 24.01.2017, ora 12:45. La aceeaşi dată fiind eliberat mandat judecătoresc. (f.d. 69-70, vol. I)

23. Potrivit Ordonanţei de punere sub învinuire din *30.01.2017*, procurorul Procuraturii Anticorupţie, Vitalie Codreanu a dispus punerea sub învinuire a lui ***** în cauza penală cu nr. 2016550090, fiindu-i încriminată săvârşirea infracţiunii prevăzute la art. 325 alin. (1) Cod Penal. (f.d. 71-72, vol. I)

24. Prin sentinţa Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din *23.11.2018*, ***** a fost recunoscut vinovat de comiterea infracţiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod Penal şi i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 2 (doi) ani cu executare pedepsei în penitenciar de tip semiînchis cu amendă în mărime de 2250 unităţi convenţionale. (f.d. 78-91, vol. I)

Sentinţa a fost atacată cu apel de către reprezentantul lui *****, avocatul Ion Ticu. (f.d. 92-106, vol. I)

25. Prin decizia Colegiului Penal al Curţii de Apel Chișinău din *27.02.2019*, a fost respinsă ca nefondată cererea de apel declarată de avocatul Ion Ticu, în interesele inculpatului *****, împotriva sentinţei Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23.11.2018. (f.d. 108, vol. I)

La data de 26.04.2019, de către avocatul Ion Ticu, a fost declarat recurs împotriva deciziei Colegiului Penal al Curţii de Apel Chișinău din 27 februarie 2019. (f.d.109-143, vol. I)

26. Curtea Supremă de Justiţiei, prin decizia din *02.07.2019*, a decis a admite recursul ordinar declarat de avocatul Ticu Ion, a dispus casarea totală a deciziei Colegiului Penal al Curţii de Apel Chşinău din 27.02.2019 şi a dispus rejudecarea cauzei de către aceeaşi instanţă de judecată, în alt complet de judecată. (f.d. 144-156, vol. I)

27. În aşa fel, la data de *28.03.2023*, Colegiul Penal al Curţii de Apel Chișinău a decis a respinge ca fiind nefondat apelul declarat de avocatul Ion Ticu, în interesele inculpatului *****, împotriva sentinţei Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23.11.2018. (f.d.15-159, vol. I)

Avocatul inculpatului *****, Ion Ticu a depus repetat recurs asupra deciziei Colegiului penal al Curţii de Apel Chișinău din *28.03.2023*. (f.d.160-203, vol. I)

28. Prin urmare, potrivit deciziei Curţii Supreme de Justiţie din *23.07.2025*, instanţa de recurs a decis: casarea integrală a deciziei Curţii de Apel Chișinău din *28.03.2023* şi sentinţa Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 23.11.2018; achitarea lui ***** de învinuirea în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) din Codul Penal, pe motiv că, fapta inculpatului nu întruneşte elementele infracţiunii. (f.d.204-220)

Instanţa de recurs în decizia sa din 23.07.2025 a constatat că, urmărirea penală în această cauză a fost pornită la *27.12.2016* şi s-a finalizat la *30.01.2017*. Prima instanţă a examinat cauza în perioada *27.03.2017 – 23.11.2018*. Instanţa de apel a examinat cauza între *12.12.2018 şi 27.02.2019* şi *08.08.2019* şi *28.03.2023*. Instanţa de recurs a examinat cauza în perioada *15.05.2019 – 02.07.2019*. Dosarul a ajuns din nou la Curtea Supremă de Justiţie la *17.07.2023*.

Curtea Supremă de Justiţie a dispus achitarea lui ***** de învinuirea în comiterea infracţiunii prevăzute de art. 325 alin. (1) din Codul penal, la data de *23.07.2025*.

29. Instanţa consideră că, deşi cauza penală este una complexă, acest fapt nu poate justifica un termen de examinare de *peste 8 ani.* Complexitatea cauzei nu exonerează statul de obligaţia pozitivă de a organiza procedurile astfel, încât acestea să se finalizeze într-un termen rezonabil. Iar, articolul 2 alin. (2) din Legea nr. 87 prevede expres că, reparaţia se acordă dacă încălcarea nu poate fi imputată exclusiv persoanei care a depus cererea. La caz, majoritatea cazurilor de amânare/întrerupere a termenilor de judecată, la judecarea cauzei în instanţa de fond, nu poate fi imputată exclusiv persoanei care a depus cererea, adică reclamantului.

30. Studiind Raportul asupra mersului examinării cauzei penale, instanţa constată că, în perioada 27.02.2017-23.11.2018, cauza penală s-a examinat în instanţa de fond. La această etapă, ţinând cont de complexitatea cauzei, necesitatea administrării probatoriului la dosar, instanţa consideră că, termenul rezonabil de examinare a fost întru totul respectat.

31. În perioada 12.12.2018-27.03.2019, cauza s-a examinat în ordine de apel *(prima dată)*. În această perioadă au fost fixate 3 şedinţe de judecată. La data de 12.12.2018, cauza penală cu nr.

02-1a-25638-12122018 a fost repartizată spre examinare, judecătorului Ion Pleşca, cauza fiind stabilită spre examinare pentru data de 06.12.2019, ora 14:00. În şedinţă de judecată a fost constată imposibilitatea examinării cauzei în lipsa inculpatului şi fost fixată următoarea şedinţă pentru data de 27.02.2019. În şedinţa de judecată din 27.02.2019, a fost audiat inculpatul, au fost anunţate dezbaterile judiciare, a fost emis dispozitivul deciziei, şi anunţată dată de 27.03.2019, ora 14:00, pentru pronunţarea deciziei redactate. Ulterior la data de 27 martie 2019, a fost pronunţată decizia integrală. În ansamblu, în perioada 12.12.2018–27.03.2019, cauza s-a examinat într-un interval relativ scurt, fiind fixate trei şedinţe de judecată, iar eventualele intervale dintre acestea fiind determinate de necesitatea asigurării participării inculpatului şi a respectării drepturilor procesuale ale acestuia. Totodată, din materialele prezentate nu rezultă perioade de neexaminare nejustificată imputabile instanţei de judecată.

32. În perioada 15.05.2019–02.07.2019, cauza s-a aflat spre examinare în faţa Curţii Supreme de Justiţie, durata acestei etape procedurale, de aproximativ o lună şi jumătate, fiind una rezonabilă şi neindicând existenţa unor perioade de inactivitate nejustificată imputabile instanţei.

33. În perioada 08.08.2019–20.06.2023, cauza s-a aflat spre examinare, în ordine de apel, în Curtea de Apel Chișinău (la rejudecare), fiind stabilite mai multe şedinţe de judecată. În cadrul şedinţelor din 15.10.2019, 12.02.2020, 08.07.2020 şi 16.12.2020, instanţa a constatat imposibilitatea examinării cauzei în lipsa inculpatului şi/sau a apărătorului acestuia, şedinţele fiind amânate pentru acordarea posibilităţii acestora de a participa la examinarea cauzei şi de a-şi exercita drepturile procesuale. Totodată, durata examinării a fost influenţată de repartizarea repetată a cauzei, admiterea abţinerii judecătorului Mihail Diaconu şi modificarea componenţei completului de judecată. Şedinţa din 20.10.2021 a fost amânată din cauza lipsei dispoziţiei de desemnare a procurorului, iar şedinţa din 08.11.2022 – în legătură cu cererea de amânare formulată de avocatul inculpatului. La 28.03.2023 cauza a fost examinată efectiv, fiind pronunţat dispozitivul deciziei, iar decizia motivată a fost pronunţată la 20.06.2023. În concluzie, deşi cauza s-a aflat pe rolul instanţei de apel o perioadă îndelungată, durata acesteia nu poate fi imputată în totalitate instanţei, o parte dintre amânări fiind determinată de necesitatea asigurării participării inculpatului şi a apărătorului acestuia, precum şi de alte circumstanţe procesuale obiective. În concluzie, în perioada 08.08.2019–20.06.2023, cauza s-a aflat pe rolul Curţii de Apel Chișinău pentru a doua examinare în ordine de apel, durata acestei etape fiind una îndelungată. Totodată, din circumstanţele constatate rezultă că, o parte din această perioadă a fost determinată de neprezentarea inculpatului şi a apărătorului său, dar şi de circumstanţe legate de repartizarea cauzei şi modificarea completului de judecată. Prin urmare, la aprecierea duratei acestei etape urmează a fi delimitate perioadele imputabile participanţilor la proces de cele imputabile autorităţii judiciare.

34. În perioada 17.07.2023–23.07.2025, cauza s-a aflat spre examinare în faţa Curţii Supreme de Justiţie, în cadrul recursului ordinar declarat de avocatul inculpatului împotriva deciziei Curţii de Apel Chișinău din 28.03.2023. În această perioadă, examinarea recursului a fost influenţată de faptul că dosarul nu a putut fi expediat imediat Curţii Supreme de Justiţie, fiind restituit de Curtea de Apel Chișinău abia la 02.10.2023, precum şi de redistribuirea cauzei ca urmare a demisiei judecătorului raportor Sergiu Daguţa şi repartizarea repetată a dosarului la 04.07.2024 judecătoarei Stela Bleşceaga. Ulterior, prin încheierea din 15.05.2025, cauza a fost pregătită pentru examinare în şedinţă publică, iar la 17.06.2025 a avut loc examinarea recursului, fiind cercetate probele şi audiat martorul, cu amânarea deliberării. Prin decizia din 23.07.2025, Curtea Supremă de Justiţie a admis recursul şi a soluţionat definitiv cauza. Prin urmare, durata acestei etape procedurale a fost influenţată de transmiterea îndelungată a dosarului între instanţe şi redistribuirea acestuia în urma demisiei judecătorului raportor, urmând ca aceste intervale să fie apreciate distinct la determinarea eventualelor perioade imputabile autorităţii judiciare.

35. În materia procedurilor penale, aprecierea caracterului rezonabil al duratei urmează a fi realizată prin raportare la ansamblul procedurii, până la soluţionarea definitivă a acuzaţiei penale. În speţă,

examinarea cauzei a început cu mai mulţi ani înainte de pronunţarea soluţiei definitive, iar procedura a parcurs succesiv instanţa de fond, instanţa de apel şi Curtea Supremă de Justiţie.

36. Din materialele cauzei rezultă că, până la pronunţarea deciziei Curţii Supreme de Justiţie din 23.07.2025, prin care reclamantul a fost achitat, procedura penală a avut o durată de aproximativ 8 ani. În acest interval, cauza a fost examinată în mod repetat în instanţele de apel şi recurs, fiind supusă succesiv controlului judiciar al Curţii Supreme de Justiţie.

37. Totodată, este relevant faptul că, în cadrul examinării recursurilor, Curtea Supremă de Justiţie a admis de două ori recursul declarat de inculpat. Prima dată, cauza a fost remisă spre rejudecare, iar ulterior, printr-o nouă intervenţie a instanţei supreme, au fost casate actele judiciare pronunţate anterior, cauza fiind soluţionată definitiv prin achitarea reclamantului. Prin urmare, aceste intervenţii ale instanţei supreme au determinat reluarea examinării cauzei şi, în mod obiectiv, au contribuit la prelungirea duratei globale a procedurii.

38. Instanţa reţine că durata procedurii nu poate fi analizată prin izolarea fiecărei etape procesuale, întrucât, chiar dacă anumite perioade, privite separat, se încadrează într-un interval rezonabil, acestea trebuie apreciate în contextul întregului parcurs al cauzei. Or, în speţă, succesivele rejudecări în instanţele de apel şi recurs au făcut ca reclamantul să rămână, pentru o perioadă de aproximativ 8 ani, într-o stare de incertitudine cu privire la soluţionarea definitivă a acuzaţiei penale.

39. În acelaşi timp, instanţa nu omite faptul că, o parte dintre amânările intervenite în cursul examinării cauzei au fost determinate de conduita procesuală a inculpatului şi a apărătorului său, inclusiv prin neprezentarea la şedinţe şi formularea unor cereri de amânare. Aceste perioade urmează a fi luate în vedere la stabilirea întinderii întârzierilor imputabile autorităţilor statului şi nu pot fi puse în sarcina acestora.

40. Cu toate acestea, conduita procesuală a reclamantului nu poate explica, în sine, întreaga durată de aproximativ 8 ani a procedurii. În aprecierea caracterului rezonabil al termenului trebuie reţinute şi perioadele care au intervenit ca urmare a rejudecării cauzei, a casării succesive a actelor judiciare şi a necesităţii reluării examinării în instanţele inferioare. Prin urmare, chiar dacă anumite etape ale procedurii, analizate separat, nu relevă întârzieri nejustificate, privită în ansamblu, durata procedurii penale până la soluţionarea definitivă a acuzaţiei a fost una excesivă. Reclamantul a fost nevoit să parcurgă în mod repetat procedurile judiciare, iar soluţionarea definitivă a cauzei a survenit abia după aproximativ 8 ani de la iniţierea procedurii judiciare.

41. În aceste circumstanţe, ţinând cont de durata globală a procedurii, de succesiunea repetată a etapelor de apel şi recurs, de casarea şi remiterea cauzei spre rejudecare, instanţa constată că durata examinării cauzei penale, apreciată în ansamblu, a depăşit limitele rezonabile şi, prin urmare, a fost încălcat dreptul reclamantului ***** la examinarea cauzei într-un termen rezonabil, garantat de art. 6 § 1 din Convenţie şi de Legea nr. 87 din 21 aprilie 2011.

42. Astfel, instanţa constată faptul încălcării dreptului reclamantului ***** la judecarea cauzei penale de învinuire în comiterea infracţiunii, prevăzute de art. 325 alin. (1) Cod penal al Republicii Moldova, în termen rezonabil.

43. Potrivit art. 5 alin. (1) din Legea nr. 87, *în urma constatării faptului că a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătoreşti, instanţa de judecată decide asupra acordării unei satisfacţii echitabile de la bugetul de stat în contul reparării prejudiciului moral, material, precum şi a costurilor şi a cheltuielilor de judecată*.

44. În conformitate cu prevederile art. 2036 alin. (1) şi (2) din Codul civil, *în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege, instanţa de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparaţia prejudiciului prin plata de despăgubiri. Prejudiciul moral se repară indiferent de existenţa şi întinderea prejudiciului patrimonial.*

45. Potrivit jurisprudenţei Curţii Europene, odată ce reclamantului i s-a încălcat dreptul de examinare în termen rezonabil a cauzei, acestuia inevitabil i s-a provocat un prejudiciu moral. În cererea de chemare în judecată reclamantul a invocat durata de peste 8 ani şi jumătate a procedurii penale, susţinând că, această perioadă de incertitudine, coroborată cu multiplele prezentări la organele de urmărire penală şi instanţele de judecată, precum şi cu pronunţarea succesivă a unor soluţii de condamnare şi, în final, a unei soluţii de achitare, i-ar fi cauzat stres, suferinţă psihică, consum de timp şi energie şi o stare îndelungată de nesiguranţă şi vulnerabilitate

46. La determinarea prejudiciului moral se ia obligatoriu în consideraţie principiul general al echităţii şi suma nu trebuie să fie vădit disproporţionată cu sumele acordate de Curtea Europeană în speţe similare. Sarcina probării prejudiciului moral nu poate fi pusă pe seama reclamantului şi se apreciază individual pentru fiecare caz, luând-se în consideraţie argumentele ambelor părţi în proces şi excluzând-se pretenţii excesive şi vădit exagerate.

47. Astfel, cu referire la pretenţia privind încasarea sumei de 200.000 lei cu titlu de prejudiciu moral, instanţa de judecată o consideră întemeiată parţial şi apreciază ca fiind necesar a încasa de la bugetul de stat, prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, în beneficiul lui *****, suma de 50.000 lei cu titlu de prejudiciu moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, considerând-o ca fiind o compensaţie echitabilă, reieşind din circumstanţele cazului. La aprecierea cuantumului compensaţiei pentru prejudiciul moral, instanţa de judecată va ţine cont de faptul că, cauza penală de învinuire a lui ***** s-a examinat mai mult de 8 ani, a parcurs în mod succesiv instanţa de fond, instanţele de apel şi Curtea Supremă de Justiţie, fiind supusă rejudecării ca urmare a casării actelor judiciare, ceea ce a menţinut reclamantul pentru o perioadă îndelungată într-o stare de incertitudine cu privire la soluţionarea definitivă a acuzaţiei penale. Totodată, instanţa i-a în considerare şi circumstanţele reflectate în raportul privind respectarea termenului rezonabil, inclusiv perioadele de examinare imputabile conduitei participanţilor la proces, precum şi cele determinate de cauze obiective, apreciind în ansamblu impactul duratei procedurii asupra reclamantului. Instanţa de judecată a constatat, că, motivele tergiversării examinării cauzei sunt imputabile atât părţii apărării, cât şi statului, organizarea insuficientă a instanţei. De asemenea, instanţa apreciază că, indiscutabil asemenea perioadă îndelungată a dus la suferinţe psihice ale reclamantului. Totodată instanţa consideră că, în partea în care pretenţia depăşeşte această sumă, aceasta urmează a fi respinsă ca nefondată şi exagerată.

Prin urmare, în partea în care pretenţia depăşeşte suma de 50 000 lei cu titlu de prejudiciu moral, cererea se respinge ca nefondată.

În conformitate cu art. 238-241 Cod de procedură civilă, instanţa de judecată

HOTĂRĂŞTE:

Se admite parţial cererea de chemare în judecată înaintată de ***** împotriva Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, intervenient accesoriu Procuratura Generală a Republicii Moldova cu privire la repararea prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale

Se încasează din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiţiei al Republicii Moldova, în beneficiul lui *****, IDNP *****, suma de 50.000 lei (cincizeci mii lei, 00 bani) cu titlu de prejudiciu moral, cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei penale cu nr. 2016550090.

În rest, pretenţia privind repararea prejudiciului moral cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei, în partea ce excede suma adjudecată, se respinge ca neîntemeiată.

Hotărârea poate fi atacată cu apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile din momentul pronunţării dispozitivului hotărârii, prin intermediul Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Preşedintele şedinţei,
judecător *Eugenia*
Culinca